

[Hanne Reintoft.]

1969, at de enker, der var blevet gift med den pågældende modstandsmand efter krigen, kunne få hjælp, og at det har været meget stærkt på Frihedsfonden. Derfor er der en vis forpligtelse — og den er opfyldt nu — til, at man yder dette tilskud. Men man kan ikke komme og sige, at det er en særlig donation; det er faktisk en forsømmelse i lovgivningen, der bliver indhentet. Hvem der har forsømt, det kan i og for sig for de pågældende mennesker være lige meget.

Det lyder så vældig rigtigt, når ministeren taler om hjælp dér, hvor der virkelig er behov for hjælp. Kunne jeg så ikke få en forklaring på, hvorfor behovet for den store hædersgave ophører den dag, man fylder 67? Og kunne jeg ikke få en forklaring på, hvorfor mennesker, der på grund af deres jødiske afstamning blev transporteret til Theresienstadt, har mindre behov for hædersgaven end de politibetjente, der kom til Neuengamme? Så kunne det være, vi kunne få lidt saglighed ind i diskussionen om dem, der virkelig har behov.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Kaj Andresen): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om afsætning af frisk dansk frugt og danske gartneriprodukter.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 182) findes i tidenden sp. 6195, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2303).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Første næstformand (Kaj Andresen): Sammen med denne sag foretages de tre følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om en kornordning.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 183) findes i tidenden sp. 6195, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2303).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om afsætning af danske landbrugsvarer m. m.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 184) findes i tidenden sp. 6195, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2303).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om udlån til yngre landmænd.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 185) findes i tidenden sp. 6195, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2303).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, henholdsvis tekst, og spørgsmålet om deres overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Chr. Thomsen: Der foreligger ingen ændringsforslag til noget af de fire lovforslag, det har der simpelt hen ikke været tid til. I den korte tid, udvalget har haft til rådighed, har vi måttet indskrænke arbejdet til at lytte til deputationer og så til i samråd med landbrugsministeren at forsøge klarlagt, hvordan man har tænkt sig de nye ting i loven ført ud i praksis. Her drejede det sig først og fremmest om, hvordan man har tænkt sig at den øgede afregning efter kvalitet skulle foregå.

Som det fremgår af betænkningen, agter socialdemokratiet ved tredje behandling at stemme for de tre af lovforslagene, lovforslaget om afsætning af frisk dansk frugt og danske gartneriprodukter, lovforslaget om udlån til yngre landmænd og lovforslaget om afsætning af danske landbrugsvarer.

Om det sidste vil jeg ganske kort sige, at indtil nu har det jo været sådan, at vægten i den lov har hvilet på den animalske produk-

[Chr. Thomsen.]

tion. I lovforslaget har det fået en yderligere drejning. Det kan vi tilslutte os. Jeg tror, vi i de kommende års landsbrugspolitik kommer til i højere grad, end måske mange tænker sig i dag, at diskutere, hvordan man egentlig fremover kan opretholde den valutaskabende del af landbrugsproduktionen, nemlig den animalske produktion.

Må jeg om det sidste af lovforslagene, kornloven, sige, at jeg ved første behandling af kornloven sagde en del om, hvorfor vi ikke var så tilfreds med den lov, som vi var med de andre. Jeg skal ikke komme med nogen som helst gentagelser, men indskrænke mig til at sige, at som handelen med korn er landene imellem i dag, erkender vi, at på en eller anden måde skal man kunne styre kornhandelen, og at det er nødvendigt med en lovgivning. Det ligger i øvrigt også i partiets stilling igennem de senere år vedrørende kornlovene. Vi kan også godkende den nedsættelse af basisprisen, som findes i lovforslaget. Men sådan som loven er udformet, er det næsten blevet en ren bemyndigelseslov, hvor man i virkeligheden ikke ved, hvilke aftaler der eventuelt kan komme på tale i det andet år af den 2-årige periode, loven skal løbe, og derfor må jeg på mit partis vegne sige, at vi kan ikke medvirke til kornlovens gennemførelse, men vil ved tredje behandling afholde os fra at stemme.

Til slut vil jeg håbe, at vi, når vi samles igen i oktober måned, her i folketinget i forbindelse med jordlovene kan få tid til at komme ind på en virkelig generel drøftelse af landbrugsproblemerne som en helhed. Det mener jeg det tidspunkt vil være mere velegnet til end nu, hvor man fremsætter 4 lovforslag, der i det store og hele kun er gentagelser af, hvad der har eksisteret hidindtil.

Niels Ravn: Jeg har ikke mange bemærkninger her ved anden behandling. Det er rigtigt, som hr. Chr. Thomsen sagde, at der ikke er stillet ændringsforslag. Jeg må dog her indskyde, at jeg ikke er enig med hr. Chr. Thomsen i, at der ikke havde været tid til at stille ændringsforslag, hvis man havde haft sådan nogen i lommen. Det kunne hr. Chr. Thomsen passende have gjort til kornloven, som jeg forstår han fortsat ikke kan stemme for, hvilket jeg er helt uforstående over for. Jeg synes, det ville have klædt den

tidligere landbrugsminister, hvis han kunne have mandet sig selv og sit parti op til at stemme for kornloven. Han gav jo her udtryk for, at det var en fornuftig lov, og jeg føler mig helt overbevist om, at hvis hr. Chr. Thomsen i dag havde siddet i landbrugsministerens stol, ja, så ville han have kunnet stemme for lovforslaget. Nå, men sådan er der jo så meget.

Jeg har i øvrigt ikke mange bemærkninger yderligere at knytte til lovforslagene. Der er i afsætningsloven for danske landbrugsvarer en klar tendens til at forskyde støtten til de produktionsgrene, som man mener har mest støtte behov. Her er det navnlig kvægsektoren, der har været i søgelyset. Uanset denne forskydning, og uanset hvordan økonomien i kvægsektoren vil udvikle sig — og her mener jeg i gunstig retning — er jeg bange for, at den udvikling, vi desværre har set i de seneste måneder med en afgang af kvægbesætninger i et omfang, som vi ikke tidligere har kendt, vil fortsætte uanset økonomien, men i relation til et helt andet problem, nemlig arbejdskraftproblemet. Jeg vil gerne her ved anden behandling opfordre landbrugsministeren til at overveje, om man ikke i landbokommissionen burde se på dette problem. Jeg tænker her på ferieafløsning, weekendafløsning, og hvad dertil hører. Jeg ved godt, man lokalt beskæftiger sig med problemet, men jeg tror, det burde tages op på landsplan. Der er også noget, der hedder udenlandsk arbejdskraft. Var det ikke en idé, at man gav de udlændinge, der søger her til landet, og hvis interesse ligger inden for landbruget, en mulighed for, måske efter en kort teoretisk foruddannelse, at arbejde i landbruget? De kunne være en kærkommen aflastning i landbruget som arbejdskraft betragtet, og på samme tid kunne de dygtiggøre sig inden for erhvervet. Jeg henstiller til landbrugsministeren, at man ser på disse problemer. Jeg tror, at det er et af landbrugets alvorligste problemer netop i dette øjeblik.

Med disse bemærkninger kan jeg på det konservative folkepartis vegne anbefale samtlige 4 lovforslag til vedtagelse.

Niels Eriksen: Socialistisk folkeparti har i en mindretalsudtalelse i betænkningen udtalt, at folketinget ikke har haft nogen mulighed for en saglig behandling af forslagene.

[Niels Eriksen.]

Jeg vil gerne som formand for udvalget protestere imod denne udtalelse. Der er ikke i udvalget fremsat spørgsmål, som ikke er blevet besvaret. Der er ikke ytret ønsker om yderligere møder i udvalget. Jeg tror, hr. Morten Lange ganske har overset det, som hr. Chr. Thomsen var inde på før, at dette lovkompleks jo er en forlængelse af en lovgivning, som startede i 1962, og som gradvis er blevet, synes jeg, forbedret. Også i år forbedres lovgivningen meget stærkt efter min opfattelse, fordi man i forslaget til afsætningslov giver mulighed for at give yderligere støtte til kvalitetsproduktioner — det er jo det, landbruget har ønsket så stærkt — og i lovforslaget om støtte til unge landmænd forhøjer denne støtte. Det en forbedring af den lovgivning, vi har haft, som jeg hilser med tilfredshed.

Hr. Morten Lange anker også over, at lovgivningen bygger på en aftale med landbrugsorganisationerne. Jeg synes, det er ganske udmærket, at det erhverv, som denne lovgivning angår, har udtalt og har indset, at vi igennem denne lovgivning støttede erhvervet bedst muligt. Jeg synes, det er en stor støtte for denne lovgivning, at landbrugets organisationer er gået med fuldt og helt på disse lovforslag.

Jeg skal derfor på mit partis vegne med disse få bemærkninger anbefale alle 4 forslag til vedtagelse ved tredje behandling.

Erik Hansen (Ålborg amt): Jeg vil gerne om lovforslaget vedrørende frugt og gartneriprodukter sige, at der jo er bred enighed om dette såvel som om lovforslaget om øget støtte til unge landmænd, og der er for så vidt ikke nogen bemærkninger at knytte til dem. Men jeg kan dog dårlig tilbageholde den bemærkning, at der for nogle få dage siden blev holdt en kongres i Herning af Danmarks Landboungdom. Af det, jeg hørte på denne kongres, og af de avisreferater, der er kommet, fremgår det ganske klart, at man i landbruget står med en ungdom, som har sine stærke standpunkter, og som på

mange områder har et utraditionelt syn på tingene. Jeg vil gerne knytte her den bemærkning til de unge landmænd, at det, jeg dér så og hørte, gør for mig denne lovgivning om støtte til unge landmænd mere rigtig end tidligere.

Om afsætningsloven, som der til dels er enighed om, vil jeg gerne gøre den bemærkning, at det for mig er meget væsentligt, at man nu mere end tidligere går virkelig ind i at støtte kvalitetsfremmende foranstaltninger inden for husdyrbruget. De 50 mill. kr. fra gødningstilskuddet er overført til denne konto. Sammen med yderligere 20 mill. kr. mere fra staten og et endnu større beløb fra dispositionsfonden er vi oppe på en beløbsstørrelse på omkring 100 mill. kr. til formålet.

Hertil kommer yderligere, at kornlovgivningen formodentlig medfører, at dispositionsfonden kan spare de penge, som den i år har givet ud i eksportstøtte til en overskudsproduktion af korn her fra landet. Disse midler på omkring 100 mill. kr. kunne passende anvendes i samme sektor, væsentligt til fremme af den animalske produktion. Jeg er ganske enig på dette område med hr. Chr. Thomsen i de synspunkter, han fremsatte, da han sagde, at det, der nok kommer til at volde de største kvaler i fremtiden, er at opretholde den animalske produktion.

Om kornloven kunne der være anledning til at gøre mange bemærkninger, måske ikke mindst på baggrund af, at hr. Chr. Thomsen meddelte, at socialdemokratiet ved tredje behandling ikke ønskede at medvirke ved lovforslagets vedtagelse. Nu skal jeg i og for sig ikke lægge så meget i det, for jeg føler, at der på de tre andre områder alligevel er en voldsom ekspansion i socialdemokratiet, og en lille ting at hænge sig i skal man vel have. Sidste år blev det foderstofloven, i år blev det kornloven, og lidt slag i skaglerne skal der jo altid være anledning til.

I mit parti kunne vi selvfølgelig godt have ønsket os, at der var blevet en lavere kornpris end den, der nu er muligheder for at få vedtaget, en lavere kornpris, hvad

[Erik Hansen (Alborg amt).]

angår både danskavlet og importeret korn. Men jeg vil dog gerne notere, at vi nu har fået en kornpris i høst på danskavlet korn på 42 kr. 50 øre med et lagertillæg osv. Man kan ikke sige, at det er en sænkning af prisen, ikke i kroner, for lagertillægget opspiser ret hurtigt de 50 øre, der er tale om at prisen bliver sænket med, men man skal være opmærksom på, at der ligger en aftale til grund, som bl. a. går ud på, at de, som er forbrugere af korn og kornkøbende, og da naturligvis væsentligst i Nordvestjylland, er sikret indtil 1. juni 1971 en maksimumspris på 57 kr. Jeg vil gerne tage det med som en af de positive ting, at man her har fået lagt et loft over kornprisen hen på høståret. Vi har fået basisprisen for det importerede korn sat ned fra 51 til 50 kr.; sidste år fik den et tilsvarende tag ned, således at vi kan sige, at vi over denne 2 års periode har fået basisprisen nedsat med 2 kr. Hertil skal lægges det tal, som man må sige modsvares af, at gødningstilskuddet på 50 mill. kr. falder bort. Jeg ved godt, at der i dagspressen har været nævnt, at det er småpenge. Jeg vil dog vurdere det til omkring 80 øre pr. 100 kg korn, som gødningstilskuddet nedsætter prisen indirekte med. Selv om vi har fået en mindre nedsættelse på kornet, end det i og for sig måske var ønskeligt, så må vi nok gøre opmærksom på, at alene det, at man fastholder kornprisen, ja, endog har nedsat kornprisen, betyder jo, at vi har fået en reel prisnedsættelse; for skulle priserne have fulgt omkostningsniveauet, så var kornprisen hverken blevet 42 kr. 50 øre eller 50 kr. pr. 100 kg, så var den blevet ganske betydelig større. Jeg skal ikke her vove et tal, men jeg tror, at hvis man virkelig havde kørt med en uændret kornpris — uændret i den forstand, at den holdt sig til pris- og omkostningsniveauet — så havde vi nok haft en kornpris på et sted mellem 53 og 56 kr. Derfor er det alligevel en væsentlig prisnedsættelse på kornet, som jeg i øvrigt er glad ved at så mange, som tilfældet er, er enige om.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale på det radikale venstres vegne de fire fremsatte lovforslag.

Gunhild Due: Da hr. Morten Lange ikke kan være til stede, skal jeg kort redegøre

for, hvordan SF vil stemme ved tredje behandling. Hr. Morten Lange og hr. Niels Eriksen får nok lejlighed til at udveksle bemærkninger om udvalgsarbejdet en anden gang. Det skal jeg lade ligge.

Vi kan stemme for lovforslaget om afsætning af frisk frugt og gartneriprodukter, ligesom vi kan stemme for lovforslaget om udlån til yngre landmænd. Derimod må vi stemme imod lovforslaget om en kornordning, dels fordi vi aldrig har kunnet lide den, dels fordi det nu bliver en bemyndigelseslov, hvorefter landbrugsministeren kan indgå de aftaler, der måtte passe ham.

Vedrørende lov om afsætning af danske landbrugsvarer, altså loven om hjemmemarkedsordningerne, er der måske nok lidt fremskridt, også set med vores øjne, i den, men i hovedsagen er det en videreførelse af den hidtidige praksis med forøgede tilskud, uden at der er tale om nogen revolution eller nogen tilbundsgående løsning af landbrugets problemer. Dette lovforslag vil vi derfor stemme imod ved tredje behandling.

Kjær Rasmussen: Jeg føler ingen som helst trang til at holde nogen lang tale her ved anden behandling af disse landbrugslove. Under forespørgselsdebatten her i tinget den 19. marts sidste år havde jeg lejlighed til at ridse VS' syn på landbrugets problemer op. Ved den lejlighed fik vi — som man måske husker — vedtaget en tilføjelse til et dagsordensforslag. Denne tilføjelse gik ud på, 1) at man undersøger mulighederne for rentabel afsætning af danske landbrugsvarer, 2) at der opstilles en målsætning for dansk landbrugsproduktion, og 3) at der udarbejdes en plan, som i løbet af en kortere årrække tager sigte på at afvikle landbrugsstøtten og gøre landbruget til et selvhjulpent erhverv, som er tilpasset den opstillede målsætning for produktionen. Det var indholdet af vores tilføjelse, som ingen stemte imod her i tinget.

Vi forventede faktisk, at regeringen tumlede med lignende tanker, men det viste sig desværre ikke at være tilfældet, eller hvis det har været tilfældet, så har regeringen i hvert fald fået munden forsvarligt lukket under forhandlingerne med de forskellige interesseorganisationer. Folketinget må altså i disse som i så mange andre sager nøjes med at få lov til at efterrationalisere de

[Kjær Rasmussen.]

beslutninger, som allerede er truffet andetsteds.

Forslagene, som vi her har til anden behandling, er ikke undergået forandringer i udvalget. Det er stadig væk de gamle principper, som ligger til grund for landbrugsstøtten, nemlig at det offentlige, altså staten, skal yde støtte uden nogen betingelse overhovedet. Dette princip er vi modstandere af, hvad enten det gælder landbruget eller det gælder f. eks. forskningscentret i Hørsholm. Vi er også imod, at man via hjemmemarkedsordningerne lader forbrugerne betale omkostningerne ved en landbrugsstruktur, som er håbløst forældet.

Disse faktorer bevirker, at vi stemmer imod lovkomplekset, når det kommer til tredje behandling her i folketinget.

Landbrugsministeren (Peter Larsen):

Jeg takker udvalget for arbejdet og flertallet for indstillingen her i betænkningen, hvor det jo kommer til udtryk, at der denne gang kan gennemføres en landbrugslovgivning hvilende på et betydeligt bredere grundlag end sidste år.

Må jeg i anledning af hr. Chr. Thomsens bemærkning om, at der ikke var tid til ændringsforslag, blot sige, at jeg for mit vedkommende var indstillet på, såfremt noget sådant havde været ønsket, at medvirke til, at nye tanker kunne have været rejst, prøvet og formuleret, men jeg må indrømme, at efter det udmærkede samråd på ca. 1½ time, vi havde, som stort set gik ud på en opklaring af det, der ligger bag ved problematikken, og som ikke klart fremgår af lovtæksten, var det ikke mit indtryk, at der var ønske om at indbygge ændringer i loven. I hvert fald kom de ikke til udtryk på en sådan måde, at jeg blev opfordret til at udarbejde sådanne ændringsforslag. Vel, lad det nu ligge.

Jeg havde meget gerne set, at hr. Chr. Thomsen også kunne have meddelt socialdemokratiets medvirken til kornloven, navnlig når hr. Chr. Thomsen giver udtryk for, at en vis styring af kornprisen og kornomsætningen er nødvendig. Vi var dog denne gang i den situation, at vi kendte og på min foranledning havde fået aftalt en kornordning, en kornaftale mellem landbruget og kornbranchen. Det, der står tilbage, er blot, at man

ikke kender indholdet af den kornaftale, der forhåbentlig bliver indgået til næste år. Jeg finder, at det er et lidt svagt grundlag som motivering for at afholde sig fra at stemme, så meget mere som man har erkendt styringens nødvendighed. Man har anerkendt indholdet i den lovgivning, der er tale om, og det reelle er jo indholdet og ikke selve formuleringen. Man kunne jo, hvis man var utilfreds med den, have stillet forslag om ændringer i den.

Jeg vil gerne sige det helt klart, at når man erkender, at en styring er nødvendig — og det synspunkt deler jeg — så finder jeg den måde, man her har indbygget det på i kornloven, den rigtigste og den smidigste. For forholdet er jo, at ingen af os kender høstens størrelse. Vi ved ikke, om vi skal eksportere eller importere korn, og derfor er det nødvendigt, at vi har visse muligheder at arbejde med, hvis man ikke ville vælge det andet alternativ og lade staten overtage styringen, prisgarantien, og dermed have genskabt det grundlag, man forlod for brødkornets vedkommende for få år siden. Jeg tror, det er i alles interesse, at vi nu prøver på at bygge det op på denne måde, og jeg er da også glad for, at der nu bliver mulighed for at gøre det.

Hr. Chr. Thomsen var også inde på spørgsmålet om afsætningsloven og gav udtryk for tilfredshed med, at man nu søger at placere den animalske produktion på en bedre måde. Jeg vil gerne bekræfte, at det har været et af de hovedsigter, som jeg har lagt til grund i de forhandlinger, der har været ført til forskellig side og navnlig med landbruget, og som byggede på visse omlægninger. Vi kender jo ikke den endelige udformning af de kvalitetsregler endnu, men jeg vil gerne på given foranledning gentage her, hvad jeg sagde ved første behandling, at ordningen må tilrettelægges på en sådan måde, at der ikke skabes forskelsbehandling eller diskriminering af nogen part, det være sig landmændene eller handels- og produktionsleddet. Jeg håber, at dette, som har været drøftet meget indgående i udvalget, og som jeg også har mødt fra forskellig side uden for dette hus, herefter må fremgå helt klart.

Samtidig vil jeg også på given foranledning sige vedrørende § 7, stk. 1, i afsætningsloven, at vi har ikke påtænkt nogen

[Landbrugsministeren.]

ændring i administrationen eller fordelingen af de midler, der er tale om, det er alene en tydeliggørelse af lovteksten, der er tilstræbt. Jeg håber også, at dette må tjene til klaring af spørgsmålet.

Må jeg endelig til hr. Niels Ravn, der omtalte arbejdskraftproblemet som et alvorligt problem, sige følgende: jeg kan være ganske enig i de fremførte synspunkter og er også enig i, at vi må udfolde flere bestræbelser for at søge at finde en løsning. Spørgsmålet om husbond afløsere har allerede været behandlet i landbokommissionen. Lignende undersøgelser finder sted i socialreformkommissionen, og derfor er materialet fra landbokommissionen gået derover, for at man kan undgå et dobbeltarbejde. Men spørgsmålet om husbond- og ferie afløsning er jo ved at finde sin form i mange af landbrugets organisationer; for ikke så lang tid siden har jeg fået en henvendelse, idet det viste sig, at der var nogle skattetekniske problemer. Såfremt vi får dem løst i forhandling med finansministeriet, vil jeg tro, at vejen er banet for en ordning, der kan køre. Det er min tanke, at næste skridt så må tages, når man i løbet af et par års tid får skabt grundlaget ved i en lang række sociale love at få indført større lighed med hensyn til dagpengeydelse o. lign., der i så fald kan indgå som et led i alt dette og dermed løse det problem af social og menneskelig karakter, som hr. Niels Ravn her har rejst, og som jeg er helt enig i eksisterer.

Vedrørende spørgsmålet om udenlandske arbejdere vil jeg ikke afvise, at det kan blive en udvej, men vi må nok erkende, at forholdene rent sprogligt og på mange andre områder vil være sværere, når de kommer ud som enkeltpersoner eller to og to og er beskæftiget på en landbrugsejendom, fremfor når man i et industriområde kan ansætte et større antal og dér lettere skaffe de faciliteter, der er nødvendige for, at disse mennesker kan føle, at de virkelig har et arbejde, de kan lide, og også kan føre en menneskeværdig tilværelse. Men det er muligt, at problemet vil blive aktualiseret, og i så fald må vi jo se på det.

Hr. Kjær Rasmussen har jeg ikke mange bemærkninger til. Han gav udtryk for en vis skuffelse over, at der ikke var tale om virkelige nyordninger. Her må jeg kort minde

om, at der i det sidste år har været nedsat et udvalg, der på sagkyndig vis har bedømt disse ting både ud fra en samfundskonomisk og ud fra en erhvervsmæssig vurdering, og at dette udvalgs konklusion i hovedtrækkene gik ud på en videreførelse med visse ændringer, netop de ændringer, som vi for adskillige punkters vedkommende har taget op og indbygget i den lovgivning, der her foreligger.

Må jeg endelig føje til, at hele udviklingen i markedsproblematikken, hvor vi nu den 30. i denne måned skal have det første og indledende møde, tilsiger os at søge at bevare de nuværende ordninger i en ny skikkelse, men på en sådan måde, at vi vil være i stand til herigennem både at føre en fornuftig landbrugspolitik med skyldig hensyntagen til de samfundskonomiske interesser og skyldig hensyntagen til de enkelte landmænds økonomi og samtidig have en god udgangsposition for opbygningen af det fælles Europa, der jo, når det bliver en realitet, formentlig vil overflødig gøre hele den lovgivning, vi her i dag beskæftiger os med.

Chr. Thomsen: Det var da en vældig bekymring, alle havde for socialdemokratiets stilling til kornloven. Det skulle vel ikke skyldes, at det er den lov, som man er mindst enig om indbyrdes, hvorfor man helst ville have ansvaret bredt så vidt ud som overhovedet muligt?

Det er rigtigt, at jeg indrømmede, at sådan som handelsforholdene var, skulle der være en styring af kornpriserne og en kornordning, men det indebærer da ikke, at det skal ske gennem en lov, hvori den væsentligste bestemmelse er en bemyndigelse, idet man på nuværende tidspunkt ikke kender priserne for det andet år.

Hr. Niels Ravn talte om, at det ville have klædt mig og mit parti bedre at tage en anden stilling. Hvis jeg tænker på partiernes stilling gennem årene til kornloven, tror jeg nok, det skal vise sig, når vi kommer frem til tredje behandling, at der er partier inden for regeringen, der har været igennem en større omklædningsproces end socialdemokratiet.

Niels Ravn: Jeg takker landbrugsministeren for de velvillige bemærkninger med hensyn til landbrugets arbejdskraftsituation. Jeg ved meget vel, at man i landbokommis-

[Niels Ravn.]

sionen har drøftet det, ministeren kaldte husbondafløsning. Mine tanker gik faktisk et skridt videre, de gik også til medhjælperafløsning. Jeg kender sogne, hvor der i dag kun er én fodermester tilbage; resten af landbrugene er enten kvægløse, eller også er det familien selv, der passer dyrene. Så alvorlig er situationen ude i landet.

Landbrugsministeren (Peter Larsen): Må jeg ganske kort sige til hr. Niels Ravn, at der ligger ikke i mit ordvalg nogen afvigelse fra den nævnte opfattelse. Spørgsmålet om husbond- og ferieafløsning kan man give den formulering, man ønsker; det afgørende er, at landmanden også har en mulighed for at skaffe sig en fridag eller har en mulighed for at få bedriften passet under sygdom, ulykke o. lign., og det er det, jeg mener man bør arbejde videre med. Så kan vi diskutere navnet på et senere tidspunkt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om afsætning af frisk dansk frugt og danske gartneriprodukter.

Lovforslagets §§ 1-12 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Kaj Andresen): Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om en kornordning.

Lovforslagets §§ 1-2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Kaj Andersen): Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om afsætning af danske landbrugsvarer m. m.

Lovforslagets §§ 1-2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Kaj Andresen): Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Sluttelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om udlån til yngre landmænd.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Kaj Andresen): Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lukkelov.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 157) findes i tidenden sp.4681, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2353).

Der var stillet 8 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Albertsen: Vi har efter en lang række møder i udvalget om den nye lukkelov fundet frem til en nogenlunde enig indstilling; der er kommet en række ændringsforslag efter drøftelserne, og de er tiltrådt af ministeren.

Det væsentligste af disse ændringsforslag er selvfølgelig ændringen af § 1, som i realiteten er en klar imødekommelse af den opfattelse, jeg på socialdemokratiets vegne fremsatte ved førstebehandlingen, at det var urimeligt af foretage en så hovedkulds ændring af disse generelle åbningstider